

Sense carta de navegar

Salvador Cardús

Gairebé divuit mesos després de les eleccions al Parlament de Catalunya sembla que encara és impossible redibuixar el mapa de la política catalana. No es tracta només de si uns saben fer d'oposició o de si els altres estaven preparats per governar i encara si els tercers es mereixien ser-hi, sinó que la qüestió és la resituació de tots els partits en l'espai polític després d'haver mogut les coordenades que fins ara havien servit de referència. I, és clar, el problema no és tan sols si els partits saben on són, sinó si els electors distingeixen on s'han posat.

No vull parlar gaire dels electors. No tinc notícia de què diuen les enquestes actuals, però la meua impressió és que allò que el Govern creu que és un problema de comunicació –“no sabem explicar tot el que fem”– en realitat és un problema d'ubicació. En el fons, els polítics no saben des d'on ens parlen ni cap on es dirigeixen. L'elector, per exemple, pot entendre que un partit es mogui pel tauler de joc, i per això va copsar molt bé el fet que ERC aconseguís la centralitat, resituant-se entre CiU i PSC. Els resultats van ser bons. O pot censurar que CiU s'acostés al PP donades unes referències determinades. Però ara mateix estic convençut que si als electors catalans ens donessin un mapa polític de Catalunya, amb l'eix dreta-esquerra i l'eix espanyolisme-catalanisme, i ens demanessin de situar-hi els diversos partits, en sortiria un garbuix enorme. I malament rai si ara es convocaren eleccions: a la desorientació actual afegiu la confusió d'una campanya electoral com la que seria previsible i la majoria es quedaria a casa sense anar a votar.

El més greu, però, és que havent mogut les coordenades, qui sembla perdut en l'espai polític són els mateixos partits. Potser a alguns ja els va bé que es desfigurin els seus compromisos tradicionals per semblar el que no són. Però en ge-

neral diria que, des dels líders fins a la militància, la manca de referències els fa anar pel pedregar. Ara és difícil saber qui tenen a la dreta o a l'esquerra, i qui tenen més a prop o més lluny, nacionalment parlant. En el fons, la lluita política actual només s'explica per aquesta desorientació i per la necessitat de ser el primer que pinti la ratlla de referència. Paradoxalment, la manca de línies orientatives clares accentua encara més la necessitat de tots els partits de moure's mirant de cua d'ull l'adversari. I, per acabar-ho d'embolicar, s'utilitza el debat de l'Estatut per pintar les pròpies coordenades. Total: que van –i en conseqüència, anem– perduts.

Tampoc no és que passi res que no coneguem. Fa temps que políticament anem fent voltes, seguint el criteri que qui dia passa, any empeny. Que no sabíem ben bé cap on anàvem, ja m'ho sembla des de l'any 1988, que ho vaig escriure. El “pal de paller” aviat es va veure que ho feia girar tot sobre ell mateix. I després, tothom va voler definir “horitzons” sense conèixer la tècnica de la navegació. Joan Francesc Mira explicava en alguna conferència seva que, en la navegació de vela, no es pot anar de dret al destí, i cal saber avançar en ziga-zaga. I llavors ens vam carregar de paciència i vam pensar que si no es veia l'horitzó al davant, probablement era per les ziga-zagues. Ara cal tenir paciència i esperar a veure què passa amb l'Es-

“Res de ‘nacionalisme agressiu’ ni de ‘nacionalisme tranquil’: simplement, ‘nacionalisme a la deriva’. I si fa uns anys teoritzava sobre un futur on s'establiria la ‘nació brúixola’, potser passat l'estiu ens caldrà parlar d'un nou model de nació: la nació sense rumb”

tatut, però si finalment no apunta cap horitzó raonable, caldrà arribar a la conclusió que, efectivament, som naufragats. Res de “nacionalisme agressiu” ni de “nacionalisme tranquil”: simplement, “nacionalisme a la deriva”. I si fa uns anys teoritzava sobre un futur on s'establiria la “nació brúixola” –contraposada a les concepcions identitàries– potser passat l'estiu ens caldrà parlar d'un nou model de nació: la nació sense rumb.